

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Péterfi Tamás ügyvéd (6500 Baja, Táncsics utca 3/a.) által képviselt **felperes neve címe** felperesnek - az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala (ügyintéző: dr. Poronyi Györgyi az OIT Hivatalába berendelt bíró, Budapest , 1363 Pf. 24.) által képviselt **alperes neve címe** alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Tolna Megyei Bíróság 2007. február 6. napján kelt 10.P.20.700/2006/12. számú ítélete ellen a felperes által 14. és az alperes által 15. sorszám alatt benyújtott fellebbezések folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - az indokolás részbeni megváltoztatásával - helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az állami adóhatóság felhívására - 24.000 (huszonnégyezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az ügyvéd foglalkozású felperes 2005. szeptember 16. napján megbízási szerződést kötött xy-nal, aki a alperes neveon 3.Bf.250/2005. számon folyamatban lévő büntető eljárás I. rendű vádlottja volt, s a felperest a 2005. szeptember 20. napjára kitűzött nyilvános tanácsülésen a védelmének ellátásával bízta meg. A felperes a tanácsülésen megjelenni nem tudott. 2005. szeptember 19. napján telefaxon megküldte az alperesnek a xy-tól származó meghatalmazását, s egyúttal bejelentette, hogy a „tárgyaláson megjelenni nem tudok, mert ugyanebben az időben a Bács-Kiskun Megyei Bíróságon védőként járok el, és a tárgyalás napja már korábban kitűzésre

került." Bejelentette azt is, hogy helyettesről gondoskodni nem tud, mert a védeence ragaszkodik személyes jelenlétéhez. Hivatkozott arra is, hogy xy ügyében a meghatalmazás időpontjára figyelemmel felkészülni nem tudott, ezért kérelmet terjesztett elő a tanácsülés elhalasztása iránt olyan új hatánap kitűzésével, amely elegendő a védelemre való felkészüléséhez.

Az alperes büntető tanácsának elnöke 2005. július 7. napján tűzte ki 2005. szeptember 20. napjára a nyilvános ülést, amelyre megidézte xy meghatalmazott védőjét, dr. Bodnár Imre pécsi ügyvédet, aki július 26. napján érkezett beadványában bejelentette, hogy megjeleni nem tud, mert abban az időben külföldön fog tartózkodni. Kérte a „tárgyalás” elhalasztását és új hatánap kitűzését, figyelemmel arra, hogy védeence a személyes jelenlétéhez ragaszkodik. Az alperes 2005. augusztus 22. napján értesítette az ügyvédet arról, hogy a kitűzött nyilvános ülést nem áll módjában elhalasztani, s ezt a tájékoztatás xy részére is közvetlenül megküldte. Xy személyesen 2005. augusztus 29. napján kelt és a bírósághoz augusztus 31. napján érkezett beadványában kérte a „kitűzött” tárgyalás elhalasztását a védőügyvédjének távollétére tekintettel. A bíróság őt is tájékoztatta arról, hogy a nyilvános ülést nem áll módjában elhalasztani, s amennyiben meghatalmazott védője nem tud megjeleni és helyettesítésre másnak meghatalmazást nem ad, a bíróság védőt rendel ki. Ilyen előzmények után 2005. szeptember 2. napján az alperes az I. rendű vádlott részére dr. Burrat Husam pécsi ügyvédet védőként kirendelte és a nyilvános ülés napjára megidézte. A kirendelt védő 2005. szeptember 19-én írásban bejelentette, hogy az I. rendű vádlott telefonon közölte vele, hogy a szeptember 20-i nyilvános ülésen meghatalmazott védő jár el a képviselőjében.

2005. szeptember 20. napján az alperes másodfokú tanácsa a kitűzött nyilvános ülést megtartotta, ahol az I. rendű vádlott védelmét a kirendelt védő látta el, figyelemmel arra, hogy a felperes a nyilvános ülésen nem jelent meg.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság személyhez fűződő jogának megsértését és jó hírnevének sérelmét állapítsa meg, mert az alperes másodfokú tanácsa foglalkozása, hivatása zavartalan gyakorlásához fűződő jogát megsértette, amikor kérelme ellenére a 2005. szeptember 20-ára kitűzött nyilvános ülést nem halasztotta el. A felperes álláspontja szerint a kirendelt védő az ügyben nem járhatott volna el, mert a kirendelés a meghatalmazásának becsatolásával hatályát veszítette. Az alperes tévesen, a büntető eljárás I. rendű vádlottjára nézve hátrányosan értelmezte a büntető eljárási törvény erre vonatkozó szabályát, ugyanakkor a választott védő, a felperes sérelmére hátrányos megkülönböztetést is tett, továbbá a vádlott szabad védőválasztáshoz és a védelemhez való jogát is korlátozta. Állította, hogy az alperes által elkövetett jogsértés következtében az ügyvédi megbízhatósággal kapcsolatban álló, az ügyvédi praxishoz fűződő jó hírneve megsérült.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, hivatkozva arra, hogy az alperes a nyilvános ülés elhalasztására irányuló kérelmet kellő indokkal nem teljesítette. Az állandóan

követett bírói gyakorlat szerint nem lehet kimentési ok, ha a védő azért nem tud a tárgyaláson vagy a nyilvános ülésen megjelenni, mert ugyanabban az időben másik tárgyaláson is részt kell vennie és a vádlott ragaszkodik a védő személyéhez. Ebben az esetben a védőnek gondoskodnia kell megfelelő helyettes állításáról. A védelemhez való jog sérülése pedig a jelen perben nem vizsgálható.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a védőválasztás, illetőleg a védelemhez való alapjog a büntető eljárásban terheltként, illetőleg vádlottként részt vevő személyhez kapcsolódik, a felperes, mint védő személyiségi jogi sérelmének alapját nem képezheti.

Nem találta alaposnak a felperes diszkriminációra való hivatkozását sem. Azzal egyetértett, hogy a foglakozás gyakorlásához fűződő jog a személyiség polgári jogi fogalmához tartozik, ezért annak megsértése a személyhez fűződő jog megsértését is jelenti. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes büntető tanácsának az az eljárása, hogy a nyilvános ülést a kirendelt védő jelenlétében megtartotta, a kirendelést nem vonta vissza, illetőleg hatályvesztéséről nem határozott, jogszabálysértő volt, azonban az mégsem alapozza meg a felperes személyiségvédelmi igényét, figyelemmel arra, hogy a nyilvános ülésen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére került sor ún. abszolút eljárási szabálysértés miatt, az ügy érdemi felülbírlata nélkül. A nyilvános ülésen hozott döntés, a hatályon kívül helyezés rendeltetése ugyanazon jogok érvényre juttatása, mint ami az ügyvédi-védői hivatás gyakorlásához fűződő jog lényege, ezért a felperes személyhez fűződő jogának megsértését megállapítani nem lehetett.

Az ítélet ellen, annak megváltoztatása és keresetének teljesítése érdekében a felperes fellebbezett.

Az alperes is előterjesztett fellebbezést, amelyben az ítélet indokolásának részbeni megváltoztatását kérte, annak megállapításával, hogy jogszerűen járt el az alperes akkor, amikor az előtte 3.Bf.250/2005. szám alatt folyamatban volt eljárásban a 2005. szeptember 20. napjára kitűzött nyilvános ülést megtartotta. Hivatkozott továbbá arra, hogy a kereset alaptalanságának indoka nem a nyilvános ülésen hozott határozat tartalma, hanem az, hogy az alperes részéről személyhez fűződő jogsértés nem valósult meg.

A felperes fellebbezése teljes egészében alaptalan, az alperes fellebbezése részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és helyesnek találta a másodfokú bíróság az érdemi döntését is, a kifejtett indokokkal azonban csak részben ért egyet.

Mindkét fél fellebbezése kapcsán az ítélőtábla elsődlegesen azt az álláspontját fejté ki, amely szerint a jelen perben a bíróság nem vizsgálhatja felül a alperes nevének a Bf.250/2005. számú ügyben folytatott eljárását. Ebből következően nem

vizsgálhatja és nem tehet megállapításokat arra nézve, hogy a bíróság követett-e el bármilyen eljárási szabálysértést, amikor 2005. szeptember 20. napján a kirendelt védővel tartotta meg a nyilvános ülést. Erre kizárólag felülvizsgálati eljárás mint rendkívüli jogorvoslat keretében a Legfelsőbb Bíróság jogosult, vagy esetlegesen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perben - a jogellenesség vizsgálata körében - nyílik lehetősége a bíróságnak. A felperes állított személyiségi jogainak megsértése és aközött, hogy történt-e eljárási szabálysértés az alperes részéről az I. rendű vádlottal szemben, semmiféle releváns összefüggés nincs. Nem volt ezért teljesíthető az alperes fellebbezése annyiban, hogy állapítsa meg a másodfokú bíróság, hogy nem követett el eljárási szabálysértést a büntető ügyben eljáró bíróság a felperes által sérelmezett nyilvános ülés megtartásakor.

A kereset elbírálása során a bíróságnak abban a kérdésben kell döntenie, hogy sérültek-e a felperes védői jogai az eljárásban, akadályozta-e az alperes a felperest a védelem ellátásában.

Egyetért ezért a másodfokú bíróság a felperes fellebbezésében kifejtett azzal az állásponttal, amely szerint a védő személyhez fűződő jogának sérelme önálló, a vádlott, illetve a védelemhez fűződő jogoktól elkülönülő jogsérelem, amelyre vonatkozó jogvédelem nem függ feltételtől - az adott eljárásban hozott határozattól - , ha a jogsérelem bekövetkezik. Így a bíróságnak kizárólag abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy az alperes akadályozta-e a felperest munkájának végzésében, megsértette-e a hivatásának gyakorlásához fűződő jogát.

Ebben a körben a másodfokú bíróság kiemelt jelentőséget tulajdonított annak, hogy a felperes mikor és milyen körülmények között vállalta el az I. rendű vádlott védelmét a 2005. szeptember 20. napjára kitűzött nyilvános ülésre.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint ebben a körben legalább négy olyan fontos - az alperes által is hivatkozott - tényállási elem értékelendő, amelyekről a felperesnek a megbízás elvállalásakor tudomása kellett, hogy legyen. Így: tudnia kellett a felperesnek, hogy nem áll elegendő felkészülési idő a rendelkezésére a védelem ellátásához; tudta a felperes azt is, hogy a kitűzött nyilvános ülésen nem tud jelen lenni, mert abban az időpontban más bíróság előtt kell megjelennie. Tudta, hogy a megbízó álláspontja miatt helyettest állítani nem tud és végül tudnia kellett a felperesnek, mint ügyvédnek és különösen, mint a büntető eljárást egyetemen oktató személynek, hogy nincs a büntető eljárási törvénynek olyan rendelkezése, amely kötelezően előírja a másodfokú bíróság számára a kitűzött nyilvános ülés elhalasztását a védő - általa előterjesztett tartalmú - kérelmére.

A Be. 361.§-ának (3) bekezdése szerint a nyilvános ülés megtartására a tárgyalásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. A 345.§ értelmében eltérő rendelkezés hiányában a másodfokú eljárásban az elsőfokú eljárás szabályait is alkalmazni kell. A Be. 64.§-ának (5) bekezdése általános szabályként rögzíti, hogy a hatánapot a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság állapítja meg. Ezt konkretizálja az elsőfokú eljárásra a Be. 278.§-ának (1) bekezdése, amely szerint a tanács elnöke...

megállapítja a tárgyalás határnapját. Ehhez képest a tanács elnökének mérlegelési körébe tartozik annak eldöntése is, hogy a tárgyalás (nyilvános ülés) elhalasztása iránt beérkező kérelmet teljesíti vagy sem. Nem hagyható figyelmen kívül az a tény, hogy a másodfokon eljáró büntető tanács elnöke 2005. augusztus 22. napján értesítette xy korábbi védőjét arról, hogy a kitűzött nyilvános ülést nem áll módjában elhalasztani és ezt xy-nal is közölte, s egyben tájékoztatta arról, hogy ha meghatalmazott védője nem tud megjelenni és helyettesítésre másnak meghatalmazást nem ad, a bíróság védőt rendel ki a védelmének ellátására. Az alperes eljáró büntető tanácsának elnöke a más vádlottak védője részéről beérkező halasztás iránti kérelmeket sem teljesítette.

Mindebből az következik, hogy a felperes 2005. szeptember 16-án annak ismeretében vállalta el a megbízást, hogy kellő felkészülési idő nem áll rendelkezésre, de egyébként sem tud más elfoglaltsága miatt a kitűzött nyilvános ülésen megjelenni, helyettest állítani nem tud, s a bíróságot jogszabály a kitűzött nyilvános ülés elhalasztására nem kötelezi. Ennek megfelelően a felperest a foglalkozásának gyakorlásához fűződő jogában nem az alperes akadályozta, hanem a felperes volt az, aki olyan megbízási szerződést kötött, amelynek megkötésekor tudatában volt annak, hogy a szerződés teljesítésére nem képes, a védelmet a kitűzött nyilvános ülésen nem tudja ellátni. Ebből következőn a felperes alaptalanul állítja, hogy az alperes jogsértést követet el a terhére, figyelemmel a Ptk. 4.§-ának (4) bekezdésébe foglalt általános polgári jogi jogelvre, valamennyi polgári jogi jogviszonyban érvényesülő alapelvre, mely szerint saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat.

Az alperes tehát a felperest semmiben sem korlátozta az ügyvédi, védői tevékenységének, munkájának ellátásában, a felperes maga volt az, aki olyan feladat ellátását vállalta el, amelynek teljesítésére az adott időpontban nem volt képes. A felperest az alperes ugyanis nem akadályozta, hogy a 2005. szeptember 20. napjára kitűzött nyilvános ülésen megjelenjen és ott - akár helyettes állítással - a büntető eljárás I. rendű vádlottjának a védelmét teljes jogkörrel ellássa. Ez okból nem lehetett az alperes terhére megállapítani azt, hogy a felperes személyhez fűződő jogát a jelen perrel érintett büntető eljárás során megsértette volna.

Arra mindkét fél fellebbezése helytállóan hivatkozott, hogy a nyilvános ülésen hozott határozat tartalmának nincs hatása a felperes keresetének sikere vagy sikertelensége tekintetében. A felperes keresetét azért nem lehetett teljesíteni, mert a büntető ügyben eljáró másodfokú tanács a személyhez fűződő jogát nem sértette meg.

Nem volt azonban teljesíthető az alperes fellebbezésének az a része, amelyben annak megállapítását kérte, hogy jogszerűen járt el az alperes a hivatkozott eljárásban és jogszerűen tartotta meg 2005. szeptember 20-án a kitűzött nyilvános ülést. A fent már részletesen kifejtettek szerint ennek megállapítása nem tartozik a személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perben eljáró bíróság hatáskörébe, ezért erre vonatkozó megállapítást az ítéletábra nem tett.

A kifejtett indokokra tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítélet az indokolás fentiek szerinti megváltoztatásával a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségét, amely az alperes képviselőjének a tárgyaláson való megjelenésével kapcsolatban felmerült útiköltségéből áll.

A sikertelen fellebbezésre tekintettel a felperes a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 64.§-a és a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles megfizetni az államnak az illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

P é c s , 2007. szeptember 20.

Dr. Lábady Tamás s.k. a tanács elnöke, Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró